

Otsuse jõustamise menetlused - Iirimaa

SISUKORD

- 1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?
- 2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?
- 3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?
 - 3.1 Menetlus
 - 3.2 Peamised tingimused
- 4 Täitemeetmete ese ja laad
 - 4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?
 - 4.2 Milline on täitemeetmete mõju?
 - 4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?
- 5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?
- 6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?



1 Mida tähendab täitmine tsiviil- ja kaubandusajades?

Kohtuotsuse täitmisele pööramise täpne määratlus Iirimaa puudub. Praktikast tähendab see kohtuotsuse või -määruse täideviimist. Tavaliselt annab kohus enne täitetoimingut tegemist selleks loa.

Iirimaa tsiviil- ja kaubandusajades tehtud kohtuotsuste täitmisele pööramisel tavalisemad vahendid järgmised.

Täitmine

Seda liiki meede hõlmab kohtuotsuses nimetatud võlgniku varade arestimist. Kohus väljastab võlausaldaja nõudel korralduse, milles annab juhised maakonna kohtusekretärile (Dublini või Corki puhul šerifile) arestida varad vastavalt võla (sealhulgas tekkinud õigusabikulud) suurusele. Seejärel võidakse need varad võla katteks müüa.

Registreerimine

Kohtuotsuse saab muuta avalikuks. Selleks tuleb see kanda kõrgema kohtu otsuste registrisse. Registris on andmed kõigi kohtuotsuste kohta, mille kohta kande tegemist on võlausaldaja taotlenud, ükskõik kas need on tehtud piirkonna-, ringkonna- või kõrgemas kohtus. Võlgniku nimi ja aadress koos kohtuotsuse andmetega avaldatakse mõnes ajalehes ja kommertsväljaandes, näiteks Stubbs Gazettes. Lisaks registreerivad selle teabe krediitiasutused ja kui kohtuotsus on täitmata, võib see mõjutada võlgniku võimalust saada rahastust.

Kirjaliku ütlusega kohtulik hüpoteek

Võlgnik saab anda vande all kirjaliku ütluse ja kui asjakohane kohus selle kinnitab, saab selle kanda võlgniku varaga seoses registrisse. Vara müügist saadud tulust tuleb enne võlgnikule tasumist rahuldada kõnealuse hüpoteegiga seotud nõue, võttes arvesse ka teiste hüpoteekide rahuldamisjärke. Järgmisena saab taotleda korraldust nõude sissenõudmiseks vara arvelt ja vara müügiks.

Osamaksete tegemise korraldus / vahistamismäärused

Vastavalt [kohtumääruste täitmise 1926.–2009. aasta seadustele](#) (*Enforcement of Court Orders Acts 1926 to 2009*) võib piirkonnakohtult taotleda korraldust kohtuotsusega määratud summa maksmise kohta osamaksetena. Kohtunik määrab võlgniku rahalisi vahendeid arvesse võttes makstava osamakse suuruse. Vahistamismäärust saab kohaldada vaid füüsiliste, mitte juriidiliste isikute (äriühingute) suhtes. Osamaksete tegemise korralduse täitmatajätmise korral võib taotleda vahistamismäärust. Tegelikult tähendab see, et kui te suudate maksta, aga keeldute seda tegemast, võib teid ähvardada vabadusekaotus.

Sissetuleku arestimine

Kohtuotsuses nimetatud võlausaldaja võib taotleda korraldust nõudesumma mahaarvamise kohta otse võlgniku töötasust/palgast. Selle tulemusena teeb võlgniku tööandja makse otse võlausaldajale.

Kolmanda isiku vara arestimise korraldus

Kui võlausaldaja on teadlik, et kolmandal isikul on maksmata võlg kohtuotsuses nimetatud võlgniku ees, võib kohtult taotleda korraldust, et kolmas isik maksaks teatava summa otse võlausaldajale. Kohus otsustab, kas anda selline korraldus või mitte.

Õiguspärase täitmise haldur

Selle meetme puhul määrab kohus nõude rahuldamist silmas pidades halduri näiteks võlgniku vara müügist saadava tulu haldamiseks. Otsuse halduri määramise kohta teeb kohus.

Tuleb märkida, et kohtuotsuse täitmisele pööramise saavutamise võimalused sõltuvad kohtuotsuses nimetatud võlausaldajast ja tema õigusnõustajatest. [Kohtuteenistus](#) ei anna soovitusi ühegi kindla toimimisviisi kohta. Eespool esitatud loetelu ei ole ammendav, vaid selles kirjeldatakse pelgalt mõnda enamkasutatavat menetlust.

2 Milline asutus või millised asutused on täitmisel pädev/pädevad?

Siseriikliku kohtuotsuse täitmisele pööramiseks võib olla vaja saada otsuse teinud kohtu luba (vt eespool). Teatud juhtudel, näiteks kohtuotsuse täitmisel ja registreerimisel, ei pea seda kohtult taotlema ning täitmisele pööramise taotluse saab esitada ka asjaomase kohtu kantseleile.

Muus ELi jurisdiktsioonis tehtud kohtuotsuste puhul on pädevus kõrgemal kohtul. Siiski on muus ELi jurisdiktsioonis Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral pädev kohus ringkonnakohus.

3 Mis tingimustel võib välja anda täitedokumendi või teha täitmisotsuse?

3.1 Menetlus

Täitmisele pööratakse kohtuotsused ja teatavad kohtuvälised otsused. Lisaks kohtumäärustele kuuluvad siia kohtuotsused lihtmenetlustes, mille registreerib kõrgema kohtu või ringkonnakohtu sekretär.

Kohtuotsuse täitmisele pööramiseks võib olla vaja saada otsuse teinud kohtu luba. Teatud juhtudel, näiteks kohtuotsuse täitmisel ja registreerimisel, ei pea seda kohtult taotlema. Loa võib anda ka asjaomase kohtu kantselei.

Muus jurisdiktsioonis tehtud kohtuotsuste puhul, mis pööratakse täitmisele ELi määruste kohaselt, on pädevus kõrgemal kohtul (või Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral on pädev kohus ringkonnakohus). Määruse (EÜ) nr 44/2001 (asendatud määrusega (EL) nr 1215/2012, mida kohaldatakse 10. jaanuaril 2015 või pärast seda kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes) kohaselt on neid ülesandeid volitatud täitma kõrgema kohtu ametnik ning kinnitust selle kohta, et kohtuotsus on lirimaal täitmisele pööratav, ning sellele järgnevat täitekorraldust saab taotleda avalikul kohtuistungil.

Määruse (EÜ) nr 805/2004 alusel tehtud ja Euroopa täitekorraldusena kinnitatud kohtuotsust tunnustatakse kõrgema kohtu otsusena, millel on kõrgema kohtu otsuse jõud ning mis pööratakse vastavalt sellele täitmisele. Euroopa täitekorraldusena kinnitatud korrapäraste elatismaksete korral on pädev kohus ringkonnakohus. Seda protsessi reguleerivad riigi õigusaktid võib leida väljaandest S.I. nr 2011/274.

Vastavalt Euroopa täitekorralduse määrusele nr 805/2004 on taotluste asjus, mis puudutavad vaidlustamata nõudeid käsitlevate kohtuotsuste täitmisele pööramist mõnes teises ELi kohtualluvuses, pädev kohtuotsuse teinud kohus.

Kohtuotsuse täitmise taotluse esitab tavaliselt kohtule (või kohtu kantseleisse) jurist, kuigi võlausaldajal ei ole seaduslikku esindajat vaja. Kõik taotlused peab kohtule esitama kohalik jurist ja seda ei saa teha posti teel. Posti teel võib saata teatavad kohtu kantseleile esitatavad taotlused näiteks täitmiseks, registreerimiseks ja kohtuotsuse kinnitamiseks kirjaliku ütlusega kohtuliku hüpoteegi jaoks. Menetlusküsimustes saab küsida nõu kõrgema kohtu otsuste osakonnalt, saates kirja elektroonilise posti aadressile HighCourtCentralOffice@Courts.ie.

Kohtuteenistuse kehtestatud kulud (lõivud) on minimaalsed ning praegu kehtivad lõivud leiab [lõivude määrusest](#) [kohtuteenistuse](#) veebisaidilt. Õigusnõustajatelt ja advokaatidelt saadud juhistega seotud võimalikud kulud olenevad võlausaldajate ja nende seaduslike esindajate vahelisest kokkuleppesest. Täitemenetluse kõik kulud või osa neist võib määrata kohus.

3.2 Peamised tingimused

[Kohtumääruste täitmise 1926. aasta seaduse](#) §-s 15 (mida asendab kohtute (nr 2) 1986. aasta seaduse § 5 lõige 1) nähakse ette, et kui võlg tuleb tasuda kohtu korralduse või -määruse alusel, võib võlausaldaja taotleda piirkonnakohtult, et ta väljastaks kohtukutse, millega nõutaks võlgniku kohaleilmumist, et piirkonnakohtu kohtunik saaks välja selgitada tema rahalised vahendid. Täitekorralduse taotlus tuleb esitada kuue aasta jooksul pärast kohtu korralduse või -määruse kuupäeva. Võlausaldaja peab esitama tõendid algse nõude olemasolu kohta ja võlgnik peab täitma rahaliste vahendite aruande. Vastavalt 1926. aasta seaduse §-le 16, mida asendab 1986. aasta seaduse § 9, võib esitada tõendeid ja risküsitleda võlgnikku ning võlausaldajat. Täitekorraldus kehtib kaksteist aastat pärast asjaomase kohtuotsuse või -määruse tegemise kuupäeva.

4 Täitemeetmete ese ja laad

4.1 Millist liiki vara suhtes võib täitemeetmeid rakendada?

Täitmisele saab pöörata nõuet igat liiki varale, välja arvatud kergesti riknevad kaubad ja komisjonilepingu alusel võlgniku valduses olevad kaubad.

4.2 Milline on täitemeetmete mõju?

Kohtumääruse täitmatajätmise tagajärjeks võib olla rikkuva poole karistamine kohtu korralduste eiramise pärast. Kohtu määratavate karistuste hulka kuuluvad trahvid ja kuni kohtuotsuse täitmiseni kestev vangistus. Seega võib vangistuse pikkus olla piiramatult. See kehtib ka kõigi kolmandate isikute suhtes, kes kohtumääruse tingimusi ei täida.

Oluline on märkida, et kui võlgnik vangistatakse osamaksete tegemise korralduse täitmatajätmise eest vastavalt [kohtumääruste täitmise 1926. aasta seaduse](#) §-le 20, ei too see kaasa nõude või selle osa kustutamist ega võlausaldaja ilmajätmist muudest õiguskaitselahenditest nõude rahuldamiseks.

Kohtumääruse täitmisel on pankadel ja muudel finantsasutustel samad kohustused nagu teistel isikutel. Asjaolude puhul, mida ei ole kohtuotsuses eraldi käsitletud, tuleks lähtuda õigusaktidest ja normidest, millega reguleeritakse sellistes asutustes hoitavaid isikuandmeid (näiteks [1988. aasta andmekaitse seadus](#)).

4.3 Milline on selliste meetmete kehtivus?

Korralduses on alati märgitud, mis ajaks peab asjaomane pool korralduse tingimused täitma, kuigi see ei pruugi iga kord nii olla. Kohtuotsus kehtib kaksteist aastat, ehkki mõne võetava täitemeetme puhul on tähtajad sätestatud kohtu kodukorras või õigusaktides. Üheks näiteks on kõrgema kohtu täitekorraldus, mis kehtib üks aasta pärast selle väljastamist. Selle aja järel tuleb taotleda uut täitekorraldust.

5 Kas sellise meetme kohaldamise otsust on võimalik edasi kaevata?

Tavaliselt ei kaevata edasi kohtukantsilei lubatud täitemeedet ennast, vaid sisuline kohtuotsus või -määrus, millel see põhineb. Asjaomane pool võib apellatsioonikohtult taotleda kohtuotsuse või -määruse tühistamist. Edasikaebuste esitamise tähtaeg on eri kohtutes erinev:

- piirkonnakohtust ringkonnakohtusse: 14 päeva alates kohtuotsuse või -määruse kuupäevast;
- ringkonnakohtust kõrgemasse kohtusse: 10 päeva alates määruse kuupäevast;
- kõrgema kohtu ametnikult kõrgemasse kohtusse: 6 päeva alates kohtu korralduse kuupäevast või kui korraldus tehti *ex parte*, siis alates kõnealuselt korraldusest teatamisest, või keeldumise korral alates keeldumise kuupäevast (välisriigi kohtuotsuse täitmisel vastavalt määrusele (EÜ) nr 44/2001 üks kuu alates korralduse kättetoimetamisest);
- kõrgemalt kohtult apellatsioonikohtusse: olenevalt juhtumi laadist kas 10 või 28 päeva alates kohtu korralduse tegemise kuupäevast;
- kõrgemast kohtust või apellatsioonikohtust ülemkohtusse: 28 päeva alates korralduse tegemise kuupäevast.

6 Kas täitmisel on piiranguid, eriti seoses võlausaldaja kaitsega, ja ajalisi piiranguid?

Kohtuotsus kehtib kaksteist aastat ning kui täitmisele pööramise kuupäevast on kaksteist aastat möödunud, ei saa selle kohtuotsuse alusel enam hagi esitada. Lisaks on mõne võetava täitemeetme puhul sätestatud tähtajad kohtu kodukorras või

õigusaktides. Üheks näiteks on kõrgema kohtu täitekorraldus, mis kehtib üks aasta pärast selle väljastamist. Selle aja järel tuleb taotleda uut täitekorraldust. Veel ühe näitena on juhul, kui täitmisele pööratava kohtumääruse tegemisest on möödunud üle kuue aasta, nõutav kohtu nõusolek väljastada kõrgema kohtu täitekorraldus.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 09/08/2017